

Klimaaftrykket af offentlige indkøb

Energistyrelsen

ØKONOMISTYRELSEN

1.0 Klimaaftryk af de offentlige indkøb

I denne rapport præsenteres klimaaftrykket for de offentlige indkøb samt en fremskrivning heraf til 2030. Opgørelsen og fremskrivningen skal medvirke til at sætte fokus på, hvordan klimaaftrykket af det offentlige indkøb kan nedbringes. Energistyrelsen og Økonomistyrelsen har opgjort klimaaftrykket over en treårig periode (2019-2021), hvilket sikrer et grundlag for at følge udviklingen. I fremskrivningen estimeres de forventede udledninger fra de offentlige indkøb i 2030.

Opgørelsen af klimaaftrykket af de offentlige indkøb adskiller sig metodisk fra opgørelsen af klimaaftrykket af det offentlige forbrug, som indgår som en del af Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk. Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk beregnes af Energistyrelsen og offentliggøres i forbindelse med den årlige publikation *Danmarks globale klimapåvirkning - Global Afrapportering*.

2.0 Hovedresultater

2.1 Klimaaftrykket af de offentlige indkøb er steget frem til 2021, men forventes at falde derefter

Figur 1 viser klimaaftrykket af de offentlige indkøb i 2019, 2020 og 2021 samt fremskrevet til 2030. Klimaaftrykket af de offentlige indkøb for 2021 er beregnet til 16 millioner ton CO₂-ækvivalenter. Aftrykket er steget med 12 pct. siden 2019, jf. figur 1. Stigningen er primært drevet af investeringer i byggeri og anlæg samt indkøb inden for kategorien øvrige varer, som bl.a. dækker over øgede udgifter til lægemidler og medicinsk udstyr i forbindelse med covid-19. Statens indkøb udgør i 2021 30 pct. af klimaaftrykket fra de offentlige indkøb, mens regionerne og kommunerne står for henholdsvis 27 pct. og 42 pct. Fordelingen skyldes primært, at kommunerne har en større samlet indkøbsvolumen end staten og regionerne som følge af de opgaver, kommunerne varetager.

Fremskrivningen viser dertil, at det samlede klimaaftryk af de offentlige indkøb forventes at være på 14,6 millioner ton CO₂e i 2030, hvilket er 0,3 mio. tons højere end 2019 og 1,4 mio. tons lavere end i 2021. 2019 er benyttet som baseline for fremskrivningen på grund af de særlige forhold, der følger af covid-19 i 2020 og 2021.

Isoleret set medfører forventninger om et grønnere energimix i 2030 et fald i klimaaftrykket. Denne effekt modvirkes dog af en forventning om en stigning i de offentlige indkøb, især inden for byggeri og anlæg. Det offentlige indkøb er fremskrevet med afsæt i Finansministeriets mellemfristede fremskrivning *2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2026*. Den forventede stigning i det offentlige indkøb – og dermed det forventede klimaaftryk af indkøbet - afspejler således politiske prioriteringer om stigende offentligt forbrug og investeringer, bl.a. på velfærdsområdet. Det skønnes, at indkøbet i

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

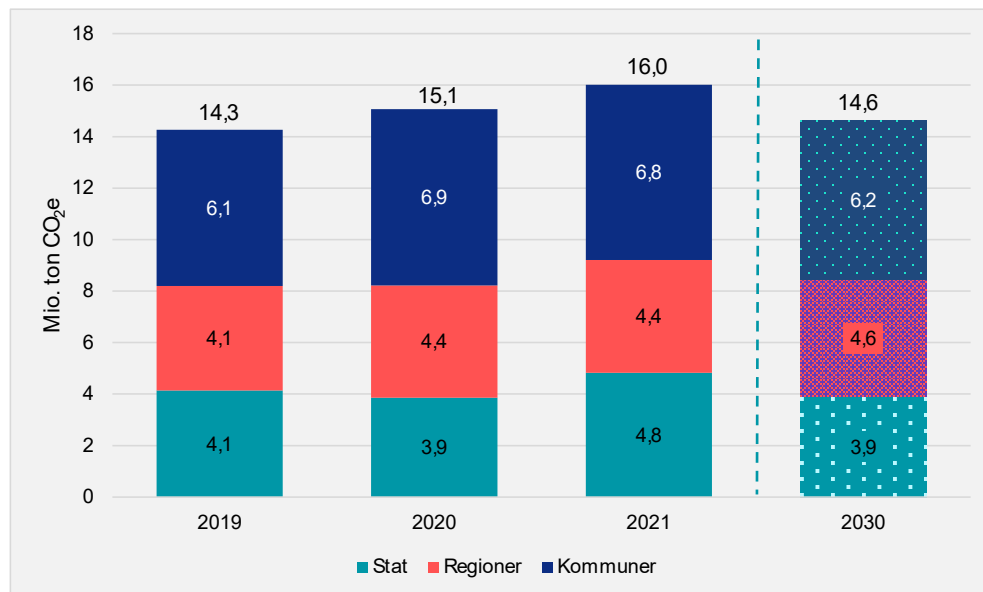
T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

staten, kommunerne og regionerne stiger fra 197 mia. kr. i 2019 til 216 mia. kr. i 2030 (begge i faste 2021-priser).

Figur 1: Klimaaftrykket af statens, regionernes og kommunernes indkøb i 2019, 2020, 2021 og fremskrevet til 2030.

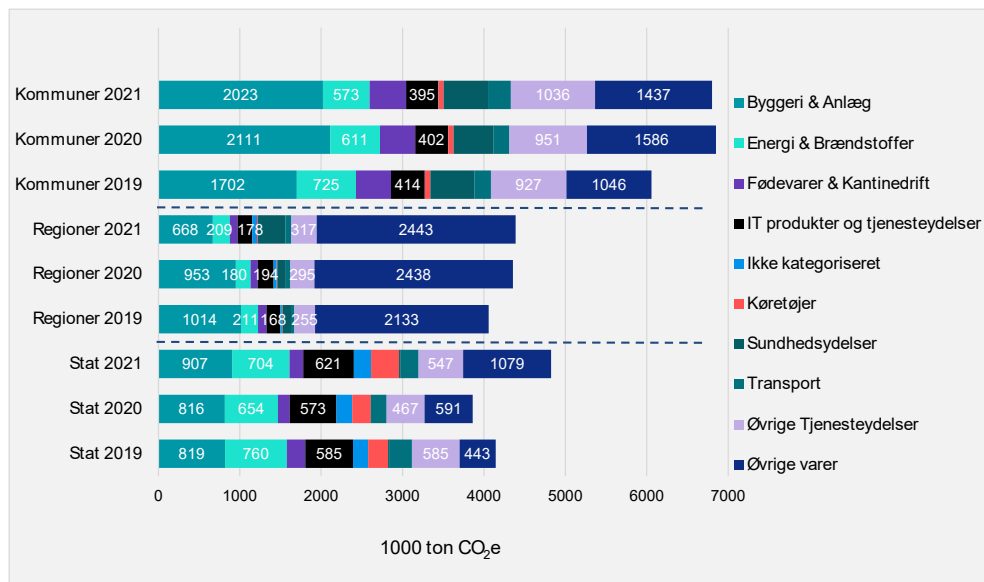
Kilde: Energistyrelsen

I fremskrivningen tages der alene tages højde for en højere andel af vedvarende energi i Danmark og andre lande, men ikke for en evt. teknologisk udvikling i produktionen af varer og tjenesteydelser eller implementering af grønne indkøbsinitiativer frem mod 2030. Af denne årsag er resultaterne af fremskrivningen af klimaaftrykket af de offentlige indkøb forbundet med væsentlig usikkerhed. Fremskrivningen er således et skøn for klimaaftrykket af de offentlige indkøb i 2030, såfremt der ikke sker en grøn omstilling af virksomhedernes produktion og de offentlige indkøb frem mod 2030.

1.1.2 Byggeri og anlæg udgør en stor udledningspost

Figur 2 illustrerer klimaaftrykket af offentlige indkøb i 2019, 2020 og 2021 fordelt på indkøbsområder. Klimaaftrykket stiger fra 2019 til 2021 inden for alle kategorier undtagen udledninger forbundet med indkøb af energi og brændsler og indkøb af fødevarer og kantinedrift, jf. figur 2. Udledninger fra byggeri og anlæg udgør en af de største poster på tværs af de offentlige indkøb. Ud over at være en stor økonomisk post, er emissionerne per indkøbskrone inden for kategorien forholdsvis høj. Udledningerne fra indkøbsområdet øvrige varer står sammen med indkøb af sundhedsydelser for de største procentmæssige stigninger fra 2019 til 2021, hvilket blandt andet skyldes indkøb af lægemidler og medicinsk udstyr som følge af covid-19.

Figur 2: Klimaaftrykket fra offentlige indkøb fordelt på indkøbsområder

Kilde: Energistyrelsen

1.1.3 Beregningen af klimaaftrykket fra indkøb er baseret på indkøbsdata og emissionsfaktorer

Det offentlige indkøb er opgjort som statens, statslige selvejende institutioners, regionernes og kommunernes indkøb hos private leverandører. For at kunne beregne klimaaftrykket af det offentlige indkøb er det nødvendigt at forstå i detaljer, hvilke varer og tjenesteydelser der bliver købt ind. Fakturadata er grundlaget for opgørelsen af det offentlige indkøb. Dette er det mest detaljerede tilgængelige data og består af hver enkelt fakturalinje i de millioner af fakturaer, der bliver sendt til de offentlige myndigheder i løbet af et år. Kreditnotaer og interne offentlige betalinger er fratrukket i datagrundlaget for det offentlige indkøb.

Repræsentative kategorier for indkøb af varer og tjenesteydelser kobles med emissionsfaktorer fra emissionsfaktordatabasen EXIOBASE. EXIOBASE udgør kernen i beregningsmodellen. Emissionsfaktorerne muliggør beregning af de samlede emissioner fra et indkøb, samt at disse kan kobles direkte til indkøbsdata uden behov for yderligere omregning. Emissionsdata fra EXIOBASE vurderes at have en omfattende dækning af emissionskilder- og typer. Derudover har Energistyrelsens samarbejde med konsulenterne bag EXIOBASE muliggjort tilretninger og videreudvikling af modellen, herunder opdateringer af energimix på baggrund af Energistyrelsens energistatistik og Klimastatus- og fremskrivning.

Data for emissioner for indkøb af energi, vand og brændstoffer hentes fra Erhvervsstyrelsens Klimakompas, der er et værktøj til udarbejdelse af klimaregnskaber, samt fra databaserne DEFRA og HOFOR.

1.1.4 Beregningen skal fortsat videreudvikles og forfines

Modellen for opgørelsen bygger på anerkendte beregningsmetoder. En begrænsning ved det nuværende datagrundlag er dog, at det ikke er muligt at skelne mellem forskellige produktvarianter og dermed tage højde for indkøb af produkter med lavere klimaaftryk. Derfor kan modellen ikke på nuværende tidspunkt afspejle al udvikling inden for kategorierne. Derudover er størstedelen af indkøbet opgjort i kroner, hvilket medfører, at resultaterne er påvirkelige over for prisstigninger og -fald. Et dyrere indkøb vil alt andet lige resultere i et højere klimaaftryk i den nuværende beregningsmodel. Dette vil især være en begrænsning i de tilfælde, hvor en grøn produktvariant er dyrere end en konventionel produktvariant.

Det er således et mål, at modellen skal styrkes med henblik på at kunne følge udviklingen nærmere fremover. Der er et arbejde i gang for at forfine modellen og data for bedre at kunne opgøre klimaaftrykket, tage højde for effekter af grønne indkøbsinitiativer og følge udviklingen i klimaaftrykket over tid.

Beregningerne af klimaaftrykket fra det offentlige indkøb er – på trods af behovet for videreudvikling – et vigtigt skridt på vejen mod at nedbringe klimaaftrykket af det offentlige indkøb. Resultaterne danner et grundlag for at vurdere helhedsbilledet og proportionerne ved CO₂e-udledningen fra indkøb på tværs af den offentlige sektor og er dermed et vigtigt værktøj for prioritering af indsatsområder. Det er forhåbningen, at beregningerne og det videre arbejde med dem kan udgøre et fælles grundlag for arbejdet med mindre klimabelastende indkøb i den offentlige sektor.